

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Ondřeje Mrákoty a soudkyň Michaely Bejčkové a Zuzany Břizové v právní věci žalobce: **A. H. F.**, zast. JUDr. Marošem Matiaškem, LL. M., advokátem se sídlem Ověnecká 78/33, Praha 3, proti žalované: **Policie České republiky, Krajské ředitelství policie hlavního města Prahy**, se sídlem Kaplanova 2005/4, Praha 4, proti rozhodnutí žalované ze dne 7. 1. 2020, čj. KRPA-6384-10/ČJ-2020-000022-ZSV, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 17. 2. 2020, čj. 13 A 11/2020-30,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Ustanovenému zástupci žalobce JUDr. Maroši Matiaškovi, LL. M., advokátovi, **s e p ř i z n á v á** odměna a náhrada hotových výdajů v celkové výši 8 228 Kč, která bude proplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

[1] Žalobce byl dne 5. 1. 2020 kontrolován policejní hlídkou při jízdě autem. Prokázal se maďarským dokladem, který ho však neopravňoval k vycestování z Maďarska. Žalobce také policii předložil řidičský průkaz vydaný v Sýrii, který ho neopravňoval řídit vozidlo na území České republiky, a navíc byl padělaný. Lustrací v dostupných evidencích policie zjistila, že žalobce je ode dne 15. 11. 2019 do dne 15. 11. 2020 veden jako nežádoucí osoba, protože nemá žádné pobytové oprávnění na území České republiky. Byl tedy zajištěn podle § 27 odst. 1 písm. d) zákona č. 273/2008 Sb., o Polici České republiky. Téhož dne bylo s žalobcem zahájeno řízení o správním vyhoštění.

[2] Žalobce při výslechu uvedl, že cestovní doklad mu byl v červenci 2019 ukraden ve Vídni. V České republice byl již v roce 2017, naposledy přicestoval v prosinci 2019. Přijel na maďarský doklad jako turista, aby mohl hrát v kasinech. V Libanonu nebyl již deset let. V Maďarsku má povolen pobyt kvůli tomu, aby se mohl léčit po zranění, které utrpěl v Libanonu po výbuchu bomby. V Libanonu měl potíže s Hizballáhem, protože pracoval pro Izrael. Kdyby se tam vrátil, popravili by ho. Vycestovat z České republiky pro něj není problém, vrátil by se do Maďarska. Žalovaná poté žalobce zajistila na dobu 90 dnů podle § 124 odst. 1 písm. b) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky. Dospěla k závěru, že zvláštní opatření by dostatečně nezabezpečila výkon rozhodnutí o vyhoštění, které lze u žalobce předpokládat. Ministerstvo vnitra totiž neshledalo překážky žalobcova vycestování do země jeho původu, tj. do Libanonu. Také žalobcovo vyhoštění do země jeho posledního pobytu, tj. do Maďarska, by bylo možné, protože jde o bezpečnou zemi v schengenském prostoru.

[3] Žalobce podal proti tomuto rozhodnutí žalobu, ve které namítal, že žalovaná nesprávně posoudila možnost uložení zvláštních opatření za účelem vycestování cizince z území podle § 123b zákona o pobytu cizinců. Městský soud žalobu zamítl.

[4] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) podal proti rozsudku městského soudu kasační stížnost. Namítá v ní, že v jeho případě nebyl uskutečnitelný účel zajištění, protože nebylo jasné, zda lze stěžovatele vyhostit do Libanonu a jaký pobytový titul má v Maďarsku. Podle stěžovatele nebylo dostatečné závazné stanovisko o tom, že nic nebrání jeho vycestování do Libanonu. Žalovaná si měla lépe ověřit, zda je možno stěžovatele vyhostit. Stěžovatel svou námitku podpořil závěry judikatury Evropského soudu pro lidská práva a Nejvyššího správního soudu, podle níž musí být při rozhodnutí o zajištění výkon vyhoštění alespoň potenciálně možný (musí být alespoň pravděpodobné, že vyhoštění bude moci být uloženo).

[5] Dále stěžovatel namítá, že žalovaná jej měla zajistit až poté, co by bylo prokázáno, že nelze účinně uplatnit jiná, mírnější opatření. Podle stěžovatele přicházela v úvahu možnost oznámit adresu, na níž se bude zdržovat, případně se mohl navíc i osobně hlásit policii. Je pravda, že stěžovatel bydlel v hotelích, ale jednotliví ubytovatelé byli povinni oznamovat jeho ubytování policii. Žalovaná tak mohla mít informace o stěžovatelově aktuálním pobytu. Navíc v průběhu řízení vyšlo najevo, že stěžovatel má v České republice přítelkyni, u níž má zajištěno stabilní bydlení. Rovněž nebylo vyloučeno, že by stěžovatel byl schopen obstarat si peníze, které by byly použity jako finanční záruka. Nikdo však stěžovatele nepoučil o tom, že záruku za něj může složit i jiná osoba, ani mu nebylo sděleno, jak vysoká by finanční záruka musela být.

[6] Stěžovatel namítá také to, že doba zajištění na 90 dnů znemožňuje pravidelný soudní přezkum zajištění. Zajištěný cizinec má možnost podat žalobu proti rozhodnutí o zajištění, ale stihne podat ve stanovené době zajištění nanejvýš jednu. Žádost o propuštění ze zajištění podle § 129a odst. 3 zákona o pobytu cizinců je navíc v rozporu s ústavním pořádkem (Ústavní soud však zatím o návrhu na zrušení tohoto ustanovení zatím nerozhodl). Stěžovatel je přesvědčen, že otázka běhu lhůt pro přezkum zákonnosti rozhodnutí o zajištění je podstatná i pro jeho věc.

pokračování

[7] Kasační stížnost není důvodná.

[8] Stěžovatel v kasační stížnosti vymezil tři okruhy kasačních námitek. První z nich se týká toho, zda mohl být naplněn účel zajištění, tedy zda bylo vůbec možné stěžovatele zajistit za účelem vyhoštění. Druhý okruh námitek spočívá v tom, zda žalovaná správně posoudila možnost použít mírnější opatření než zajištění. A třetí okruh námitek se týká ústavnosti právní úpravy běhu lhůt pro soudní přezkum rozhodnutí o zajištění.

[9] Prvním a třetím okruhem námitek se však NSS zabývat nemohl, protože tyto kasační námitky jsou nepřijatelné (§ 104 odst. 4 s. ř. s.): stěžovatel totiž neuplatnil zde vznesené důvody v řízení před městským soudem, ač tak učinit mohl.

[10] V žalobě zazněly pouze argumenty, kterými stěžovatel zpochybňoval závěr žalované, že v jeho případě nemohla být uplatněna zvláštní opatření podle § 123b zákona o pobytu cizinců (tedy argumenty, které tvoří druhý okruh kasačních námitek). Stěžovatel však v žalobě vůbec nenamítal, že by jeho zajištění sledovalo nemožný cíl, tedy že by mu nemohlo být uloženo správné vyhoštění. Rozhodnutí žalované i městského soudu je navíc v této otázce řádně a dostatečně odůvodněno. Nelze tak ani tvrdit, že by některé z těchto rozhodnutí trpělo nepřezkoumatelností. Dále v žalobě není zmínka ani o otázce ústavnosti běhu lhůt pro soudní přezkum zajištění.

[11] Jedinou přípustnou kasační námitkou je tak tvrzení, že žalovaná nesprávně posoudila, zda nebylo možné uplatnit vůči stěžovateli zvláštní opatření namísto zajištění.

[12] Policie je oprávněna zajistit cizince podle § 124 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců, pokud nepostačuje uložit zvláštní opatření za účelem vycestování a zároveň *je nebezpečí, že by cizinec mohl mařit nebo ztěžovat výkon rozhodnutí o správním vyhoštění, zejména tím, že v řízení uvedl nepravdivé údaje o totožnosti, místě pobytu, odmítl tyto údaje uvést anebo vyjádřil úmysl území neopustit nebo pokud je takový úmysl zjevný z jeho jednání.*

[13] Zvláštními opatření za účelem vycestování cizince z území jsou podle § 123b odst. 1 zákona o pobytu cizinců povinnost cizince oznámit policii adresu místa pobytu, kde se bude zdržovat za účelem provedení pobytové kontroly; složení finanční záruky; a povinnost osobně se hlásit policii ve stanovené době.

[14] Zajištění cizince představuje citelný zásah do jeho práva na osobní svobodu a NSS si je vědom mimořádnosti tohoto institutu. Uložení zvláštních opatření má proto obecně přednost před zajištěním cizince; zvláštní opatření však zároveň musejí být skutečně účinná. Volba mírnějších opatření, než je zajištění cizince, je vázána na určité předpoklady. Především musí být cizinec schopen splnit povinnosti plynoucí ze zvláštního opatření. Zároveň se předpokládá, že cizinec bude se správními orgány spolupracovat a případnému výkonu správního vyhoštění se nebude vyhýbat. Nesplnění jednoho nebo druhého předpokladu je pak samostatným důvodem pro závěr, že nepostačuje uložit zvláštní opatření za účelem vycestování (srov. např. rozsudky NSS ze dne 15. 7. 2011, čj. 7 As 76/201-50; ze dne 16. 11. 2011, čj. 5 As 59/2011-64; ze dne 12. 10. 2016, čj. 10 Azs 102/2016-56; a ze dne 15. 2. 2017, čj. 10 Azs 283/2016-31).

[15] Stěžovatel v kasační stížnosti vytýká žalované, že dostatečně nezkoumala jednotlivé alternativy zajištění cizince. Žalovaná podle stěžovatele upřednostnila zajištění jen proto, že by stěžovatel údajně mohl mařit výkon rozhodnutí o správním vyhoštění. NSS však považuje toto stěžovatelovo tvrzení za velmi zjednodušené. Žalovaná totiž své rozhodnutí o zajištění nevydala pouze na základě prosté obavy, že by stěžovatel nespolupracoval při výkonu rozhodnutí o správním vyhoštění. Obavy žalované byly dostatečně podloženy informacemi o stěžovatelově dosavadním jednání. Navíc stěžovatel žalované sdělil skutečnosti, které vylučovaly možnost účinně použít některé ze zvláštních opatření.

[16] Stěžovatel byl přistižen při jízdě autem bez dokladu, který by jej opravňoval řídit motorové vozidlo na území České republiky. Syrský řidičský průkaz, který policejní hlídce předložil, byl navíc padělaný (se stěžovatelem bylo kvůli tomu vedeno trestní řízení). Stěžovatel si měl a mohl být vědom toho, že se nejedná o pravý doklad už kvůli tomu, jakým způsobem si doklad obstaral. Objednal si jej totiž u „nějakého Araba“, kterému pouze sdělil svoje osobní údaje, a řidičský průkaz mu pak byl zaslán na adresu do Maďarska. Z těchto skutečností žalovaná vyvodila, že stěžovatel nemá v úctě právní řád České republiky, nepřichází se mu ho porušovat, a je zde tedy riziko, že by nerespektoval ani povinnosti, které by mu byly uloženy. NSS se s tímto závěrem ztotožňuje, stejně jako před ním městský soud. Již tyto okolnosti vysvětlují, proč nemohla být účinně uplatněna zvláštní opatření.

[17] Nadto NSS nesouhlasí ani se stěžovatelovým tvrzením, že si žalovaná měla obstarat více informací o tom, zda přichází použití zvláštních opatření v úvahu. Stěžovatel byl o možnosti uložení zvláštních opatření informován, výslovně však uvedl, že peníze na finanční záruku nemá, není nikdo, kdo by ji mohl zaplatit za něj, a není zde nikde přihlášen k pobytu, nikde se stabilně nezdržuje, bydlí po hotelech. Také výslovně řekl, že v České republice nesdílí s nikým společnou domácnost. Z těchto informací žalovaná nijak nemohla vyvodit, že za stěžovatele může složit finanční záruku někdo jiný nebo že má stěžovatel stabilní ubytování u své přítelkyně, o které se vůbec nezmínil. Žalovaná nebyla povinna tyto informace zjišťovat nějak jinak. Bylo na stěžovateli, aby tyto skutečnosti uvedl, chtěl-li, aby je žalovaná vzala při svém rozhodování v potaz. Z rozhodnutí žalované je patrné, že se uložení zvláštních opatření dostatečně zabývala (viz zejména strany 5 a 6 rozhodnutí o zajištění); k témuž závěru dospěl i městský soud (v bodech 21–24 svého rozsudku). NSS proto souhlasí s tím, že by uložení zvláštních opatření v tomto případě nebylo účinné a že okolnosti případu odůvodňovaly rozhodnutí žalované stěžovatele zajistit.

[18] NSS proto kasační stížnost zamítl jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 věta poslední s. ř. s.). O náhradě nákladů řízení rozhodl podle § 60 odst. 1 za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatel nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť ve věci neměl úspěch; žalované nevznikly náklady řízení nad rámec běžné úřední činnosti.

[19] NSS ustanovenému zástupci přiznal odměnu za zastupování (§ 35 odst. 10 ve spojení s § 120 s. ř. s.). Jde o odměnu za dva úkony právní služby, a to za převzetí věci a písemné podání soudu ve věci samé (doplnění kasační stížnosti). Za jeden úkon právní služby náleží odměna ve výši 3 100 Kč podle § 9 odst. 4 písm. d) ve spojení s § 7 bodem 5 advokátního tarifu, zástupci tedy náleží 6 200 Kč. Dále mu náleží 300 Kč paušální náhrady

pokračování

hotových výdajů za jeden úkon právní služby podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu, tj. 600 Kč za dva úkony. Zástupce je plátcem DPH, proto mu rovněž náleží náhrada ve výši 21 % z částky 6 800 Kč, tj. 1 428 Kč. Celkem odměna činí 8 228 Kč. Tato částka bude zástupci vyplacena z účtu NSS do 30 dnů ode dne právní moci tohoto rozsudku.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 28. srpna 2020

Ondřej Mrákota
předseda senátu